

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

Bronislava je tudi opazila veliko spremembo na Liutsvindi. Ko jo je srečala na hodniku in jo kakor po navadi pozdravila, jo je graščakinja komaj pogledala prezirljivo in šla dalje. Bronislavo je to zelo zabolelo in neka groza jo je obšla. Bala se je za svojo prihodnjost. "Graščakinja morda slabo misli o meni." Začutila je zopet svoje veliko gorje in svojo nesrečo. In zajokala je tako milo, da bi se kamenu morala smiliti.

Kakor doslej celi čas svoje nesreče, tako se je tudi danes nesrečno dekle obrnilo po tolažbo tja, kjer jo je dosedaj še vedno našla — k Bogu in Mariji v goreči molitvi. Pokleknila je in z jokajočimi očmi dvignila svoje roke proti nebu in klicala Marijo na pomoč. Dolgo je molila. Zmotila jo je šele služkinja, ki jo je prišla klicat k večerji.

"Ne bom šla k večerji nocoj! Nisem lačna," odgovorila je in dalje molila.

Toda ni bilo dolgo po tem, ko pride k nji sam graščak. Bronislava se ga prestraši.

"Pripravi se na pot. Nocoj odideš iz graščine. Dva vojaka prideta po te in greš z njima!"

Bronislava se je prestrašila.

"V tej temni noči? Zakaj moram oditi v noči? In kam naj grem?"

"Vse bodeš izvedela pozneje! Po noči moraš oditi radi varnosti!"

"Toda jaz se tako bojim!"

"Nič še ne boj! Nič žalega se ti ne bode zgodilo!"

"Kam pa grem?"

"To ti sedaj ne morem povedati. Samo toliko ti povem, da greš v dober kraj!"

Bronislavo je premagala žalost. Po-

kleknila je pred grofa, dvignila roke in zajokala kot otrok.

"Gospod, pri vsem, kar Vam je še sve tega, prosim Vas, pustite me, naj grem nazaj na Vrhniko h Kogoju ali k redovnicam v Ljubljano. Prosim vas, usmilite se nesrečne sirote, ki je že toliko hudega prestala."

Grof jo prime za roko in jo dvigne. "Dobro! Šla bodeš, kamor želiš, toda ne še takoj! Za sedaj pojdi, kamor sem odločil!"

"Ne! Ne! — Nikamor drugam nočem! Prosim Vas izpustite me!"

"Rekel sem, da ne sedaj!"

"S kakšno pravico me držite tukaj zaprto?"

"Pod moje varstvo si se zatekla v Bistri in jaz imam sedaj dolžnost te varovati."

"Prosila sem Vas samo varstva pred grdim židom, da bi me ne prodal. Sedaj sem rešena, pustite me jutri, da odidem sama proti Ljubljani."

"Ne smem in ne morem!" in odšel je.

Ne dolgo za njim sta vstopila dva vojaka in ji velela oditi z njima. Trepetaje se je udala, ko je vide'la, da bi bilo vsako upiranje brez uspeha. In odšli so v temno noč.

Žalostna in duševno popolnoma potrta je drugi dan vstala Bronis'ava. Prestani strah noči, ko so jo peljali po temnem gozdu sredi temne noči, je vplival na njene živce. Vstala je in šla iz svoje sicer krasno opravljene sobe, da vidi, kje je pravzaprav. Skozi okno je sicer videla daleč po dolini proti Ljubljani in proti gorenjskim snežnikom. Tudi proti Vrhniku je videla in prav razločno je videla graščino Kogojevo nad Vrhniko. Vedela je, da je na visoki gori.

Zunaj pred hišo je našla ženo z dvema otročičema.

"Dobro jutro, zlahтна gospica," pozdravila jo je žena, vstala in se ji poklonila. "Kako ste spali v naši hiši prvo noč? Malo je bilo spanja. Zaspani ste še. To vam vidim na obrazu."

"Kje sem? Kdo ste, dobra žena? Zakaj so me sem pripeljali?" hitela jo je izpraševati Bronislava in obilne solze so se ji vlile po licu. Zajokala je, da so tudi tuji ženi prišle solze v oči.

"Ne jokajte, plemenita gospica! Potolazite se!"

"Toda kdo ste?"

"To je pristava izanskega grofa Wikberta in moj mož in jaz sva oskrbnika te pristave!"

"Toda zakaj so me tu sem pripeljali?"

Oskrbnica se je pomenljivo nasmejala.

"Ne vem ravno. Vendar mislim, da zato, ker ste tukaj bolj varni, kakor v graščini."

"Pred kom sem bolj varna?"

Oskrbnica je bila v vidni zadregi.

"Nemudoma hočem od tod! Pokazite mi pot proti Ljubljani!"

"To bi bilo zaman. Grof Wikbert ima nastavljeno stražo, da ne morete uiti. Poleg tega, pa gorje meni in mojemu možu, ako bi všli."

"Toraj sem vjeta?"

"Da! Tukaj morate ostati, dokler vas grof ne izpusti od tod. Kamor koli bi se oddaljili od hiše, poseben čuvaj bode šel za vami. — Ravno je prišel iz gozda! Pogledajte ga."

Neki človek je prišel iz grmovja.

Bronislavo je pretreslo. Vnovič je zajokala.

"O Bog, o, Bog! Kako sem nesrečna." In sedla je na klopičo in jokala.

"Plemenita gospica, ne jokajte," pravi oskrbnica sočutno. "Morda pa ne bode tako hudo! Sicer pa sem pripravila okusen zajutrek, pojdite, da vam postrežem."

Šli sta v hišo in oskrbnica je res prinesla izboren zajutrek. Toda Bronislava je bila preveč potrta, da bi mogla jesti. Šla je nazaj v svojo sobo in tam začela moliti. Strašne slutnje so jo začele obdajati. Spomnila se je vseh strašnih stvari, katere je čula o Wikbertu in o njegovi živaljski pohotnosti in okrutnosti. Dolgo je molila in jokala in v tem zaspala.

Prebudilo jo je trkanje na duri. Prestrašena je skočila pokoncu. V sobo stopi — grof Wikbert.

Hinavsko priliznjeno jo pozdravi in ji ponuja roko, za kar se pa Bronislava ne zmeni.

“Gospod grof, kaj pomeni vse to? Čemu ste me tu sem zaprli? Čemu ste me pripeljali tu sem ponoči? Zakaj ste zastražili to hišo? Pojasnila hočem!”

Grof se je nasmehnil. “Golobica moja, le ne boj se. Vse boš izvedela!”

“Takoj hočem pojasnila. Jaz sem svobodno dekle, plemenitih starišev, če prav sirota in preganjana.”

“Zato sem se pa zavzel za te!”

“Lepo ste se zavzeli, ko ste me rešili ene sužnosti in ste me zaprli v drugo!”

“To je vse samo tebi v korist. Vidiš, bal sem se, da bi te žid ne ukradel. Ti sama veš, kako dragocen zaklad si mu. Zatoraj sem se po pravici bal, da bi žid ne prišel in te skrivaj ne odpeljal.” Grof je govoril tako prepričevalno, da mu je nezkušeno dekle skoraj vrjelo.

“Toda čemu potem tukaj poseben čuvaj, da me čuva?”

“Zopet samo radi varnosti. Žid je premeten in morda izve kje si. Tako lahko pride sem in si v nevarnosti.”

Bronislava je začela vrjeti. “Morda mu pa krivico delam,” si je mislila.

“Ne boj se, plemenito dekle. Obljubil sem ti, da te rešim in držal sem besedo do sedaj in jo bom še dalje. Da še več! Imama ti veliko novico povedati. Toda ne bom ti je povedal danes. Tu se lepo udomači. Oskrbnik in žena imata nalogo, da ustrezeta vsaki tvoji želji. Med tem časom bodem jaz vse poskrbel, da se čim preje reši tvoj slučaj sodnjisko.”

“Bomo smela po tem svobodno oditi?”

“Gotovo!”

Bronislava je bila popolnoma pomirjena. Ko je odšel grof, šla je k oskrbnici in kmalu sta bile dobri prijateljici. Zlasti z otroci so bili kmalu največji prijatelji.

Tako je potekal dan za dnem.

Grof je prihajal na Kurčšček skoraj

vsaki dan. Vselej je pa prinesel seboj turdi kako malo darilce Bronislavi. Včasih se je zamudil več, včasih manj. Vendar obnašal se je tako, da je res Bronislava začela obžalovati, da ga je tako slabo sodila.

Nekako deset dni je preteklo ne da bi se kaj posebnega prigodilo. Toda sedaj se je pa grof naenkrat spremenil. Postal je zelo usiljiv. Ostajal je dalje časa in skušal biti sam z Bronislavo. Bronislavo je to strašilo, zato je vedno hitela ven — pred hišo, kadarkoli ga je opazila, da gre.

Nekega dne so tako sedeli pred hišo, Bronislava, oskrbnik in oskrbnica v pogovoru. Bronislava jima je pripovedavala o svojem žalostnem življenju.

“To je strašno!” pomilovala jo je oskrbnica.

“Toda grdega žida je že doletela zaslužena kazen?” meni oskrbnik.

“Zaslužena kazen? Kaj se je zgodilo?”

“Še ne veš? Da, že pred dobrim tednom so ga našli na cesti proti Ljubljani ubitega. Nekdo je ubil njega in njegove služabnike!”

“Kaj? Braun ben Abba ubit?”

“Da!”

“Hvala Bogu, sedaj sem pa jaz prosta! — Aha! Kakor nalašč ravno gre grof.”

Z veseljem mu je hite'la Bronislava nasproti v trdnem prepričanju, da ji je prišel povedat, da je prosta, da gre lahko nazaj h Kogojevim.

“Toraj žid Braun je mrtev?” nagoovorila ga je.

“Da! Toda, kdo se zmeni zanj. En žid manj ali več!”

“Toda za me pomeni veliko! Sedaj sem prosta!”

“Da, prosta si!”

“Sedaj pa takoj nazaj na Vrhinko, o kako se bodo Kogojevi zveselili!”

“Počasí, golobica! Sodbe še nisem izrekel.”

“Kakšno sodbo? Sedaj ni treba nika-ke sodbe? Bog je že sodil!”

“In vendar moraš še tu ostati.”

Bronislava se je prestrašila.

"Kaj? Še tukaj ostati? Zakaj?"

"Zato, ker ti boče takaj lepše. Kaj hočeš pri vrhniškem beraču?"

"In vendar zabreavam, da me nemudoma spustite od tod!"

"Pojdi, greva v lučo, važne reči bi se rad s teboj pogovoril."

"Popolnoma vse se lahko tu pogovori-va. Jaz se z vami sploh nimam družega dogovoriti, kakor, da me nemudoma iz-pustite."

"Kako je pa danes trmasta naša lepa Bronislava."

Grof jo je hotel pobožati po licu. Toda udarila ga je po roki.

"Dekle, ne pozabi, da je grof Wikbert, ki ti srečo prinaša!"

"Nočem nikake sreče od njega! Od tod hočem in sicer še danes!"

"Takrat bočeš šla, ko bodem jaz hotel. Toda danes še ne in tudi jutri še ne! Hočem, da spoznaš, da te hoče grof Wikbert osrečiti! Dokler tega ne boš spoznala, moraš ostati tu!" In obrnil se je in odšel naglih korakov nazaj v grmovje.

Bronislavi se je stemnilo pred očmi. Omahnila je in sedla na bližnjo klop. Toda kmalu se je zavedla in stekla v gozd.

"Uiti moram! Ne bom ostala tukaj!" je sklenila.

Toda ni bila daleč, ko jo štiri krepke roke zagrabilo. Dva vojaka čuvaja sta bila, ki sta jo ustavila. Bronislava se je branila in kričala. Toda zamanj je bilo vse. Udati se je morala in iti nazaj.

Šla je v sobo in tam milo zajokala. Kmalu se je pa potolažila. Uvidela je, da je tukaj vsaka človeška pomoč nemo-goča. V rokah tega grdega človeka je in sama se ne boče nikdar rešila. Spoznala je tudi popolnoma, zakaj jo ima grof tukaj zaprto in kakšne namene ima. Kakor plaha preganjana žival, ki vidi, da ne more več zbežati in se postavi v bran, tako je storila tudi Bronislava. Iz boječega deklsta je postala junakinia. Pokleknila je in se zatopila v gorečo molitev. Vzlasti se je zatekla k nebeški materi Ma-

riji. "Marija, nimam več ljube matere! Nesrečna preganjana sirota sem! Bodi ti moja mati! Marija na te zaupam! Tebi se izročam in vem, da me boš rešila."

Dolgo je molila.

Ko je odmolila poiskala je med svojo obleko dolgo bodalce, katero je vzela židu še v Borovnici, ko je zbežala od njega, da bi bila oborožena za skrajno silo. Pogleda ga. Ostro je bilo. Takoj ga utakne v nedrije. "Da, raje smrt, kot šramotno življenje!"

Obrisala si je solze in šla zopet ven. Tu je pa našla dekle grofice Liutsvinde, ki je nekaj požiho govorila z oskrbnico. Ne da bi spregovorila besedico z Bronislavo, odhitela je takoj zopet nazaj po poti v dolino.

Liutsvinda je kmalu izvedela, kam je mož skril Bronislavo. Hotela se je o tem prepričati, zato je poslala svojo dekle, da izve za gotovo. Dekla je pa izvedela še več. Izvedela je, da danes zvečer pride zopet grof na pristavo. Kaj je to pomeni, je takoj vedela grofica.

"Danes zvečer o mraku naj bodo 4 vojaki pripravljeni, da me spremlijo. Bodi tudi ti pripravljena. Gremo skupaj! Videti hočem mojega lepega moža, kako boče premagal junaško dekle. — Pfuj!" in obraz grofice se je skremžil, pesti so se stisnile. Videlo se je, kako ga smrtno sovraži.

"Pazi na grofa. Kakor hitro zavusti graščino, mi naznani."

"Dobro, milostna gospa!"

Grofica se je zaprla v svojo sobo in zajokala. vedela je več kot dovolj o grdem življenju svojega moža. Toda do sedaj ni mogla najti dokazov. Tu ga ima sedaj. Vsa njena nesreča ji je stopila pred oči. Zamislila se je v svoja mlada leta, kako srečna je bila kot samostanska gojenka. Sedaj na . . . ! Kako strašno je nesrečna! Začutila je glas vesti, ki se ji je vzbujal. Njena duša je zahrepenela nazaj v čisto, pošteno življenje. Zagnjusila se je sama sebi.

(Dalje prih.)

"AVE MARIA"

Za Slovence priredil P. W.

(Dalje.)

Ali se ne more zgoditi, da se temu ali onemu, ki se je zazidal v trdnjavo prec sodkov, naenkrat oči ne odpro, kot so se mlademu Švedu, če se norčuje z Marijo, pa mu kedo resnico pove? Zatorej je prav potrebno in umestno, vsebino "Češčenja si Marija" natančno poznati, in jo pri priliki rabiti v blagor zaslepljenega bližnjega.

"Češčenja si Marija" nam pride še na drugi način prav — namreč kot — luč na temnih potih.

Pred leti prišel je bogat Anglež na celino (Europo) da se pobota radi velike kupčije. Čas je bil določen za gotov večer. Šlo se je za veliko tisočakov. Določeno je bilo, da mora biti v gotovi uri na gotovem mestu ali pa vse izgubi. Da bi časa gotovo ne zamudil, dospel je v mesto že opoldne. Ker pa je bilo lepo popoldansko vreme, in ni vedel kako popoldne porabiti, napoti se na sprehod v bližnji gozd. Anglež, prijatelj narave, šeta vedno dalje v gozd poslušajoč sedaj petje ptičev, sedaj občudujoč lepe cvetlice, tam zopet krasne visoke pečine. Ni pazil na pravo stezo, katero je nevede zapustil. Naenkrat ne ve več ne kje ne kam. Stez je dosti povsodi, toda nobena prava. Vse vodijo globokeje v gozd. Razun tega pa poteka ura za uro in večer je že blizu. Ni čuda, da mu je postajalo vroče. Čas kupčije se bliža, ko ima ali dobiti, ali pa izgubiti tisočake, on pa tu v gozdu popolnoma izgubljen. Prične kli-

cati — toda odgovarja mu samo odmev — in potem tišina. Začne plezati na neko skalo, da bi od tam videl, kje da je. Ko pride na vrh, gleda in gleda. Toda drugega ne vidi, ko same pečine, prepade in gozd kakor daleč mu oko zre. Tesno začne prihajati ubogemu izgubljenemu možu. Gre zopet nazaj doli, ter se napoti proti vrhu drugega hriba. Ni pa še bil popolnoma gori na vrhu, ko začuje ne daleč v stran večerno "Angelovo Češčenje" zvoniti. Veselje prešine njegovo utripajoče srce. "Kjer je zvon," misli si, "tam mora biti kapela. Kjer zvoni, tam mora biti človek ali pa še celo vas." Dobro si zapomni smer, iz katere je slišal zvonjenje in hiti proti oni smeri. Kmalu stoji pred kapelo "Usmiljenih Bratov", ki so nevede z "Angelovim Češčenjem" pokazali pot izgubljenemu Angležu. Takoj nagovori prvega človeka, ki ga sreča in ga prosi, da mu pokaže pot v mesto, kamor je prišel še v času. Sklenil je nad vse pričakovanje dobro kupčijo. Za toliko srečo se torej mora zahvaliti zvonu, ki je še v pravem času zapel "angeljevo češčenje", in mu s tem pokazal pravo pot iz goščave! Anglež pa je imel plemenito srce. Takoj drugi dan se napoti nazaj in izroči 500 funtov (2500 dol.) patru Priorju za olepšavo kapelice, v zahvalo Bogu za skazano pomoč. S tem pa mož še ni opravil. Ginjen ga je pater Prior poslušal do konca, vzame ponujeni denar ter pristavi: "Mnogo ste darovali, in vendar

to še ni vse, kar Bog od vas pričakuje. Odpotujte srečno v domovino! Toda vprašajte se večkrat, če je morda še kaj drugega kar Bog od vas hoče." Kaj vendar mož hoče s temi skrivnostnimi besedami: "misli si tujec ter se napoti proti svoji domovini. "Kaj je še, kar bi Bog od mene hotel imeti?" to vprašanje mu vedno stoji pred očmi. Po dnevi in po noči, bodi si pri delu ali zabavi — vedno misli na besede meniha. Naposled si misli: "Večerni zvon me je pripeljal na pravo pot. Kaj pa če bi bila moja duša še veliko bolj zgubljena? Kaj pa če moja duševna cesta, moja vera ni prava? Kaj če bi se izgubil in zašel?" Začne torej iskati, iskati na pravi način. Vzelo ga je dolgo, skoro celo leto, da je našel pravo pot iz verske zmote on in cela njegova družina. Napoti se zopet na celino, ne on sam ampak cela družina. Šel je naravnost k samostanu vsmiljenih bratov, poklical patra priorja ter mu povedal, da sedaj ve, kaj Bog še od njega zahteva. "Ravno na tem mestu, kjer sem pred letom prišel na zemsko pravo pot, hočem danes jaz in moja družina nastopiti edino pravo pot skozi to življenje v večnost — pot sv. Katoške Cerkev. Priznal je da mu "Angellovo Češčenje" ni rešilo samo telesa in premoženja, ampak tudi dušo.

Kaj pa je svet drugega, kot velik, teman gozd, poln zapeljivih ptičev, strupenih cvetlic, in brlogov, kjer prežijo volkovi in druge krvoločne zveri na izgubljeno žrtev. Ali ni svet prepreden z neštetimi poti in stezicami, po katerih hodi toliko zablodenih duš, hiteč vedno naprej in naprej v lastno nesrečo ne da bi prišle ven na svetlo plan, v domačo hišo? — v nebesa?

V to strašno temno goščavo pa nam jasno sveti luč Angeljevega pozdrava "Češčena si Marija." Kot močna žarnica, razsvetljuje stezo našega življenja, in kdor hoče le malo oči odpreti, hodi lahko varno mimo brezdnov in prepadov, se lahko izogne zapletenim koreninam greha; njega ne bo izvabila navidezna zlo-

žnost stranske poti, niti petje zapeljivih ptičev, bogastvo in sreča, niti se ne bo vstrašil, če mu naenkrat zastavi pot divja zver strasti, ampak bo hodil srčno in zaupno, dokler ne pride v varno zavetje sv. katoške Cerkev, pred dvor nebes. Papež Pij IX. je dal imenitnemu državniku, kateri je občudoval njegovo bistro umnost v vseh zamotanih in težkih modernih vprašanjih, tale odgovor: "Ali veste katerih principov se jaz držim v vladanju?" Nato Papež pokaže na sv. razpelo in počasi in glasno moli Očenaš, in pristavi: "Vidite to je moja zvezda, ki mi razsvetljuje pot." Pristavil bi bil lahko sv. mož še "Češčeno si Marijo," kajti vsaka beseda, vsaka misel v tem angeljskem pozdravu je močna svetla zvezda, ki nam razsvetljuje zamotana vprašanja, kakor je to že marsikateri državnik priznal.

Filip, star kartuzijski menih piše v svoji knjigi "Marijino življenje," o liliji, ki je vsako pomlad pognala v samostanskem dvorišču, ter krasno cvetela do pozne jeseni. O tej lilij ve ljudska pravljica povedati, da raste iz ust ondi pokopanega samostanskega brata.

Živel je svoje dni na močnem gradu vitez Hugo. Ni bil niti predober niti ravno slab. Bil je eden onih vitezov, ki so največ časa porabili za lov, zabave in gostovanje. Seveda takim preostaja le malo časa za cerkev, pridige, popoldanske službe božje, ali sploh za molitev. Spovedi so jim vedno siten letni opravke. Tako tudi vitez Hugo. Eno lepo navado pa je vendar imel. "Češčena si Marija," katero ga je naučila njegova mati, ni nikoli pozabil moliti, bodi si da je bil na lovu, v boju, ali pri zabavi, vsak dan, in to večkrat na dan.

Nič pa se človeku tako hitro ne pristudi, kot vihravo življenje, polno gostij, popivanja in zabav. Tudi vitez Hugo ni našel nobene sreče, miru in zadovlnosti. Življenje se mu je zdelo, kot vihra, ko vse leti in frči, ko pa mine, ne ostane nič kot podrtija. Zato svetnega življenja sit, stopi v samostan "Visoka gora."

Samostanski bratje vsak dan molijo litanije psalme in še druge molitve, česar pa Hugo ni znal, ker se nikoli ni družega naučil kot "Češčeno si Marijo." Vsi poduki so bili zamanj. Staremu vitezu to ni več šlo v glavo. Njegov spomin je bil kot rešeto, kar noter vliješ, takoj skozi steče. Naposled se predstojnik zadovolji z angeljskim pozdravom, ter ga v bodoče pusti pri miru. Hugo pa začne prav iz srca moliti "Češčeno si Marijo" pri vsakem delu, na vsakem kraju. Najrajše je kinčal Marijin kip na dvoru. Tja je donášal cvetlice dan na dan; in ko jih je lepo razvrstil, klečal je dolgo ter molil svojo edino molitev "Češčena si Marija."

Ko po letih pride rešilka smrt, pokopali so ga, kakor se poje v stari pesmi, pred podobo Marijino. Ko je pa zopet prišla pomlad priraste iz groba ven iz bratovih ust, krasna lilija, katere vsaki list je imel z zlatimi črkami napisane besede: "Češčena si Marija."

Kar nam tu pravljica pripoveduje o samostanskem bratu, to se še dandanes go-

di, seveda na drug način, v življenju vsakterege, ki iz ljubezni do Marije mnogokrat na dan ponavlja "Češčena si Marija." Lilija namreč je podoba čistosti. Je pa prav gotovo znamenje, da klije ta nebeška vrlina v srcu onega, ki z ustnicami pozdravlja Marijo; kajti le čisto, skesano srce, bo imelo veselje govoriti mile besede angeljovega pozdrava. Kesanje pa je ogenj v srcu, ki žge in čisti madeže duše, dokler ne postane bela kot lilija.

Usta, katera šepetajo Mariji naj ljubši pozdrav, so vrata, skozi katera je mogoče gledati na prekrasen vrt poln nebeških lilij, poln kreposti, kjer vspevajo od dne do dne, napajane od rose in vode božje milosti. Vonjava, nebeška vonjava se razprorstira v takem srcu. Še na zunaj vpliva. Da, vsa dejanja Marijinega častilca so velik dokaz krasote duševnega vrta.

Dal Bog, da bi se taki vrtovi razmnoževali, kajti le na ta način je človeku trpinu mogočno doseči mir in zadovoljnost, mir in srečo kakoršno je našel samostanski brat Hugo s svojo "Češčeno Marijo."

(Dalje.)

ŠTIRJE MOŽJE.

Kondež in tutti quanti, kaj pravite na to? — — — V vseh naših rdečih in rdečkastih listih smo že leta in leta čitali, da so vsi dobri katoličani za nič, da niso za nobeno rabo med človeštvom, da so samo za kak gozd še. Kolikrat so ti učeni gospodje vpraševali: Kaj so katoličani naredili še dobrega? — Da, po njih mnenju je samo socijalist še človek, socijalist še kaj vreden. Zato, kdor hoče biti kaj vreden, mora postati socijalist. Dobro; sedaj pa mi pokaženfo dva katoličana, dobra verna katoličana, da jih naj naši čitatelji primerjajo z dvema socijalistoma.

Dva naša moža sta: General Foch and admiral Benson.

Dva socijalista sta pa Trotzky in Lenine!

Trotzky in Lenine sta socijalista Kondatovega in Kristanovega kalibra. Fanatična nasprotnika vsake vere, vseh stanov. Marxovca sta skoraj tako velika kakor naš papa Kristan. Pa pogledjte njih delovanje! Morje nedolžne krvi sta že prelila. Divji krvoločni tiger bi ne mogel biti tako krut, kakor ti dve zveri v človeškem telesu. Naša vlada je priobčila jasne dokaze, kako sta se prodala Kajzerju, da sta mu za mnoge milijone prodala cel ruski narod in ga pahnila v nezmerno gorje in nesrečo. Samo v Petrogradu sta dala pomoriti do 20.000 popolnoma nedolžnih žrtev, samo radi tega ker

te žrtve niso mogle odobravati njih zverinskega početja. Mi odobravamo, da se je rusko ljudstvo otreslo nemčurskega izdajalskega carja. Toda ubogo ljudstvo, kako je bilo v prvih mesecih svoje svobode kruto prodano najhujšemu sovražniku na milost in nemilost. Da, potoki krvi, morje solza in globina gorja in nesreče, to je, kar sta ta dva moža, rdeča socialista, prinesla svojemu narodu. Krvav bo njun spomin in z grozo bode vsikdar rusko ljudstvo izgovarjalo ta dva imena.

Foch in Benson — sta odločna katolika. Benson je Amerikanec, rojen v anglikanski veri. Toda iskal je resnice in jo našel v katoliški cerkvi. Spreobrnil se je in postal katolik. Ko je bil imenovan najvišjim poveljnikom ameriške in zavezniške mornarice, šel je takoj v samostan in z desetdnevnimi duhovnimi vajami se je pripravil za odgovorno službo, katero je sprejel.

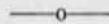
Foch gre skoraj, vsaki teden k sv. obhajilu. Ko je dobil imenovanje, da je naj-

višji poveljnik cele zavezniške vojske, povedal je prostozidarju Clemencou-u, da je odločen katolik. Toda Clemencou mu je baje odgovoril: "Ne vprašamo vas, ali ste katolik ali ne, mi vemo da ste junak in edini mož, ki more zmagovito voditi vrhovno poveljništvo in zato vas vprašamo, ako sprejmete to službo." Ko je častital kardinalu Gibensu za njegov jubilej pretekli mesec, napisal je tudi besede: ". . . Posebno me veseli, ko čujem, da hodijo otroci pogosto k sv. obhajilu za me. To je moje tolažba, to je pa tudi moja moč. Prosim vse katoliške otroke, najhodiijo še dalje in še večkrat za me k sv. obhajilu.

In glejte, kaj sta pa ta dva moža dala svetu?

Rojak, sodi sam!

Toliko so ti že napisali, da bi ti pristudili tvojo vero. Ti si jim vrjel. Glejte zglede! Ali imajo prav? — Ali je to res, kar pišejo? — — — Da, sodi sam!

RAZNO.

Naš zlati Zvonko je zopet spremenil svojo barvo, svoje prepričanje in seveda svojega gospodarja. Pri Glasu Svobode je! — To vam je vitez! Prepričanje menja kakor ženska svoj klobuk. Začel je pri Glasu Naroda. Od tod je do sedaj obšel vsa slovenska uredništva, pa so ga povsod po francosko odslovili. Tako je prišel sedaj do zadnje, najnižje postaje — v objem "dičnega" Kondata. — Častitamo! Da! to je edino pravo mesto zanj. Konda in Zvonko, Zvonko in Konda! Ali si morete misliti lepši par? — Tja bi spadal že takoj od začetka. Živio, Zvonko! — — — **Kaj pa "Slovenska Družina"?** — Ali je tudi ta revica zmrznila? Radovedni smo za koliko so Calumetski žepi lažji? — Nam so nekateri nezavedneži zamerili, zakaj tega

lista nismo pristrčno pozdravili in ga svojim čitateljem priporočili.

Mi smo pa poznali Zvonkoto in njegovo Don Kvišotsko junaštvo in mi pri vsaki stvari vpoštevamo tudi svojekušnje. In tako smo na podlagi teh skušenj sodili tudi Zvonkotovo "Slovensko Družino" in vedeli naprej da — ne bo nič. Iz velikega panslava je postal velik avstrijak. Iz velikega Avstrijaka se je prelevil v pobožnega "Družinarja." Iz "Družinarja se je prelevil v velikega socialista. Član je odbora Sl. R. Z. In sedaj je velik rdečkar, apostol "svobodomiseljstva" Kondatove vrste. — Bog ve res, what will be next? — In vendar se mu še kdo da vsesti na limance! Ali ni to čudno?

IZJAVA SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V AMERIKI, 15. OKT. 1918.

Mi slovenski duhovniki, državljani Z. D. na svojem sestanku 15. oktobra 1918 v Jolietu, Ill. s tem izjavljamo:

1. — da izražamo svoje globoko spoštovanje, hvaležnost in udanost vladi Z. D. in njih velikemu predsedniku Woodrow Wilsonu v tej njegovi strašni borbi za svobodo in demokracijo in samoodločevanje narodov sveta.

2. — da mi s tem dajamo naši vladi in našemu velikemu predsedniku Wilsonu vso svojo moralno in gmotno pomoč in da pozivamo vse Slovence Združenih Držav, da naj drage volje prineso vse in vsake žrtve, katere bode zahtevala od njih naša vlada.

3. — da smo prepričanja, da je trajnisvetovni mir mogoč edino na podlagi popolne svobodne samoodločbe vseh narodov in da se posebno jugoslovansko vprašanje da rešiti samo na podlagi teh načel.

4. — da, uživajoč sami pravo demokrasko svobodo v tej naši novi domovini, priporočamo svojim rojakom v stari domovini kot podlago njihovega samoodločevanja ustavo Združenih Držav.

5. — da v imenu naroda doma prosimo našo Americko vlado in našega predsednika Wilsona, da čuva in brani sveta tla slovenske zemlje pri regulaciji novih meja bodoče Jugoslavije s posebnim ozirom na Trst, Gorico, Primorje, Koroško, Stajersko in Ogersko.

6. — da stojje solidarno na izjavi S. N. Z. sklenjene na njeni konvenciji dne 16. aprila 1918 v Clevelandu O, ki se glasi:

Slovenska Narodna Zveza na svoji prvi konvenciji dne 16. aprila, 1918, v Cleveland, Ohio, svečano izjavlja:

1. Da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod.

2. Da mi Slovenci osamljeni ne moremo eksistirati in vidimo rešitev našega naroda samo v političnem združenju s Hrvati in Srbi v svojo samostojno in neodvisno državo.

3. Da morajo biti vsi trije deli jugoslovanskega naroda popolnoma enakopravni in da mora biti ta enakost zagarantirana v osnovnih ali temeljnih državnih zakonih.

4. Da stojimo krepko na stališču principov našega predsednika Wilsona, po katerih ima vsak narod elementarno pravico določati si sam svojo usodo in obliko svoje države.

Vsled tega Slovenska Narodna Zveza kot amerikanska organizacija izjavlja:

Da ima jugoslovanski narod v domovini neovrženo pravico, da si uredi svoje politično in državno življenje v svojem ustavotvornem državnem zboru, ki mora biti izraz prave narodne volje in mora imeti najvišjo suvereno oblast.

Vendar pa Slovenska Narodna Zveza v Ameriki globoko prepričana, da je edino popolna demokracija za zdrav ekonomski, kulturni in državni razvoj vsakega naroda, predvsem pa jugoslovanskega naroda absolutno potrebna, smatra

umestno izjaviti, da mora bodoča ustava našega naroda temeljiti na sledečih modernih demokratičnih osnovah:

1. Popolna svoboda govora in tiska.
2. Popolnoma verska in politiška svoboda.
3. Popolna svoboda pouka.
4. Popolna svoboda združevanja in zborovanja.
5. Splošna, enaka, direktna, tajna in proporcijonelna volilna pravica obeh spolov za vse politične in samoupravne zastope.
6. Najširša avtonomija samoupravnega življenja.
7. Narodni referendum in inicijativa.
8. Odgovornost vseh javnih uradnikov narodu samemu.
9. Popolna enakopravnost vseh državljanov pred zakonom.
10. Odprava plemstva in vseh srednjeveških fevdalnih protidemokratskih pravic.
11. Podržavljenje vseh velikih posestev, ki so v rokah nemških in madžarskih magnatov.
12. Rešitev agrarnega vprašanja kot najvažnejšega vprašanja poljedelskega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v smislu socialne pravičnosti.

7. — do obsojamo ono politično združenje med nami Ameriškimi Slovenci, katerega socialistični voditelji, ki nimajo nobene zaslombe v narodu v starem kraju, hočejo na premeten način pod krinko nekega takozvanega republikanskega Združenja zanesti med Jugoslovane v Ameriki razdor in nekaj, kar ni nič drugega, kakor goli Bolševikizem v jugoslovanski obliki.

8. — izražamo svoje globoko spoštovanje onim jugoslovanskim višjim pastirjem in voditeljem naroda v Evropi, ki so tako odločno odobrili majsko deklaracijo in tako nevstrašeno nastopili za njeno uresničenje, katere jedro je kratko razložil poročevalec Jugoslovanske Dem. Stranke Dr. Ravnikar, dne 29. in 30. junija 1918 na njenem ustanovnem shodu v Ljubljani, v Avstriji, ki se glasi: Jugoslovani neomajno vstrajajo na načelu narodnega samoodločevanja: Jugoslovani zahtevajo za troimeni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov narodno državo, urejeno na demokratičnih načelih, v kateri bode priznana enakopravnost vseh razredov in narodnih slojev, brez razlike na spol, katerim mora tajna in direktna volilna pravica odpreti pot v vse zakonodajne in avtonomne uprave od občine do parlamenta. Vse institucije te države morajo biti demokratične, da bode narod sodeloval v najširšem obsegu. V vseh narodnih vprašanjih mora odločevati cel skupen narod potom splošnega glasovanja."

9. — da izražamo globoko spoštovanje vsem onim našim rojakom mučenikom v Avstriji, ki so morali na sebi občutiti vso težo krute Avstrijske avtokracije in posebno pa našim jugoslovanskim divizijam, ki se bore tako zmagoslavno s zavezniškimi armadami na vseh bojiščih in jih pozivljamo naj junaško vstrajajo v začetem boju do končne zmage.

Pri zadnjem shodu Slov. Duhovske Zveze v Jolietu se je marsikaj koristnega sklenilo.

Z "Izjavo," s katero so se slovenski duhovniki tako junaško in odločno postavili na stran pravice in resnice, za osvobojenje našega naroda se pokazali, kako je tudi ameriška slov. duhovščina polna navdušenja za narod in prešinjena ljubezni do njega.

Poleg te "Izjave," je bilo drugo glavno vprašanje, katero so rešili — to je: duševna oskrb naših slovenskih vojakov na Macedonski fronti in v Sibiriji. Rev. Jager, katerega je poslal Ameriški Rdeči Križ na Balkan s celim parnikom poljedeljskih strojev, da pomaga ubogemu Jugoslovanskemu narodu, je sporočil Rev. Dr. Grudenu, profesorju St. Paulškega semenišča, o veliki potrebi katol. vojaških kapelanov v srbski vojski. Dr. Gruden se je takoj osebno podal v Washington, da tam z Jugoslovanskim narodnim svetom, z duhovsko oblastjo in s srbskim poslaništvom uredi celo stvar. Da bi stvar hitreje šla naprej, je predložil celo zadevo Duhovski Zvezi. Izvolil se je poseben odbor, ki bode imel to celo stvar v rokah. V ta odbor so bili izvoljeni Rt. Rev. J. Trobec, DD. škof kot predsednik in Rev. Jos. Kompare in Rev. John Plevnik kot odbornika. — Do sedaj se je prijavilo 5 slovenskih duhovnikov, da bi radi šli na bojišče k vojakom.

Kdor ima, kaj starih Mohorskih ali kakoršnih koli knjig, ga lepo prosimo naj nam jih nemudoma pošlje. Slovenski vojaki na Macedonski fronti, kakor tudi v Rusiji silno potrebujejo kakega razvedrila. Kako dolge so ure, ko so brez dela, kako dolge so zlasti ure ranjenih in bolnih vojakov po bolnišnicah. Kako bi se ti siromaki zveselili vsake knjige, samo, da bi jo imeli. — Rojaki, to je dosti malo, kar naši ubogi vojaki, ti mučenci naše svobode, prosijo od nas. Jim bomo še to odrekli? — Ko bodo šli slovenski duhovniki, kot vojaški kapelani v Evropo, vzeli

bodo seboj tudi knjige. Zato lepo prosimo vse rojake, ki bi imeli kaj knjig, da bi jih nemudoma poslali na naše uredništvo, Ave Maria, 62 St. Mark's Pl. New York. — Imena darovalcev in darovane knjige bomo priobčevali sproti v našem listu.

Pa še nekaj, rojaki. — Naši slovenski prostovoljci na vseh frontah zlasti pogrešajo — tobaka. — Saj veste, kako je težko biti brez svalčice onemu, ki se je navadil. Raje bi bil brez kruha, kakor pa brez svalčice. — Velikanske so žrtve, katere prinašajo ti vojaki na oltar svojega naroda in svoje rodne zemlje. Strašno je, kar morajo prestajati ti reveži. In ali gre to samo za nje? Ali ne bode večina teh poginila na bojiščih za nekaj, kar bodo uživali drugi, bomo uživali mi? — Ali toraj nimajo ti reveži, ti junaki pravice od nas zahtevati, da jim vsaj kolikor mogoče olajšamo njih težko življenje? — Amerikanci, Poljaki, Slovaki, Italijani, vsi zbirajo darove "za tobak vojakom" in so nabrali že velikanske svote. Samo našega bednega slovenskega vojaka se nihče ne spomni. — Rojaki, spomnimo se na te reveže! Dajmo! začnimo sklad v ta namen!

Pozivljamo vse slovenske liste, da začnemo vsak med svojimi čitatelji živalno agitacijo za "tobačni sklad" za naše vojake.

Pozivamo vsa društva, da zbirajo v ta namen med svojimi člani, da prirejajo zabave in veselice v ta namen.

Pozivamo vse naselbine, da prirejajo "block parties," ali kake druge zabave v ta namen!

Začnimo takoj!

Kako se časi spreminjajo.

Pred nekoliko leti je skoro vse slovensko časopisje — tudi Ameriško — metalo strašno blato in kamenje v škofa Jegliča. Se še spominjate sramotne gonje proti njemu pred desetimi leti tu med nami ameriški Slovenci?

Danes . . . ?

Kako strašno sovraštvo so netili takozvani liberalci proti škofu Mahnič! Bil je to najhujši sovražnik slovenskega naroda, bil je vse, vse samo človek ne!

Danes . . . ?

Kako so sramotili Dr. Kreka, kako ga obrekovali, kako ga preganjali.

Danes . . . ?

Kako so blatili slov. duhovščino kot proti narodno, kot narodno nesrečo, kot izdajalce naroda.

Danes . . . ?

Rojaki, ali ti ne da to veliko misliti? Ali ti ne kaže, kako je nespametno ljudstvo, ki se da vsakemu sleparju naščuvati, da pljuje na tiste, o katerih bi tako lahko na lastne oči videlo, da so mu še edini prijatelji?

Glas Svobode bi bil že davno prepadel, ko bi ne bil pisal proti veri in duhovščini. Poglej, poseben list in posebno uredniško obojbo si je najel in si še slovenski narod plačuje — zakaj? — da ga slepe! da ga za nos vodijo, da mu kažejo koga naj brca in blati in kamenja. Je to vredno razumnega človeka? Nimaš sam toliko razuma?

Narod, ne daj se slepiti!

* * *

Da bi vladi pokazali, kako so ji naši

zavedni naročniki hvaležni, da se tako zavzema za naše narodne koristi v stari domovini, dobili smo dovoljenje, da smo pisali vsem svojim naročnikom uradna pisma in jih prosili, da sporoče, koliko Liberty bondov so kupili. Ponosni smo na svoje naročnike, v tako lepem številu so se odzvali naši prošnjji, kakor nam sedaj vlada sporoča. Hvala Vam, dragi naročniki in čast!

Vendar s žalostjo pa moramo priznati, da sta dva "avstrijaka," porabila to priliko, da sta dala duška svoji avstrijski surovosti in neolikanosti. Misli sta morda, da bomo ta pismo mi dobili v roke. Toda dobila jih je vlada in jih izročila detektivom, ki so jih takoj našli, dasi se nista podpisala. Posledica tega bode občutna kazen. Nam je to jako žal. Vendar pa je prav, da dobe takile zaslepljenci svoje zdravilo. —

Zotiju, Zvonkotu Novaku in vsem, ki so v začetku vojske slepili narod in ga fanatizirali za "ljubo" Avstrijo, pa častitamo na teh vspehih.

Vi ste, ki ste ta dva revčeka pahnili v nesrečo. Vrjela sta vašim sleparstvom in sedaj . . . ?

Vsi ti bi zaslužili, da bi šli z njimi v ječo!

—o—

Kaži svojo vero na zunaj z besedo in dejanjem.

Katoliško dekle z imenom Marija je služilo pri protestantovski družini. Dobro se ji je tam godilo; gospoda je lepo ravnala z njo in tudi hrana je bila več kot povoljna, kajti Marija je dobivala isti hrano, kakor jo je uživala gospoda. Drugokrat je tudi dekletu prav dobro dišalo meso, pečenka itd. Le ob petkih se ni dotaknila mesa. Gospa, to zapavživši, vpraša Marijo, zakaj ne je mesa, ali je kaj bolna ali kali? "Nisem bolna", odgovori dekle, "ampak jaz sem katoličanka in nam je ob petkih prepovedano jesti meso." "O ti

norče ti," je dejala gospa zaničljivo, "kako se pa vi katoličani bojite svojih duhovnikov!" "Ne, gospa," odgovori ponižno, pa odločno dekle, "mi se ne bojimo duhovnikov, ampak Boga." — Od tega trenutka je gospa še lepše ravnala s svojo deklo. Visoko jo je čislala, da, ljubila jo je. Mnogokrat jo je brez kakega povoda obdarovala. Rada je videla, da so njeni otroci z Marijo občevali in da so šli z njo tudi h katoliški božji službi. Tudi sama se je večkrat pogovarjala z deklo prav resno o verskih vprašanjih in ravno čez eno leto

po prej navedenem dvogovoru radi prepovedi mesnih jedi ob petkih se je zgodilo čudo: protestantovska gospa se je spreobrnila in se vrnila v naročje svete katoliške cerkve. — Iz te zgodbe vidimo, kako čudna so božja pota. Tu se je Bog

poslužil uboge dekline, da se je gospa spreobrnila. Morda se je Bog že tudi tebe hotel poslužiti, da bi storil po tebi kaj podobnega; pa ti si prečrtal božji načrt, ker morda nisi vselej s tako odločnostjo pokazal svoje vere, kakor ono dekline.

KATOLIŠKI SLOVENC.

Dobili ste že v roke letošnji književni dar Zveze Kat. Slovencev. Prepričani smo, da ste ž njim zadovoljni. Če pa je kaj pomankljivega, pa lepo prosimo, da nam naročniki in čitatelji blagovoljno odpuste.

Te knjige so nas stale velikanskih gmotnih in moralnih žrtev. Če pomislite, da je vse to delo skoraj samo dveh oseb, izvzemši gg. pisateljev, ki so prispevali posamezne članke, in da so knjige stale ravno dvakrat toliko, kolikor smo pa mi dobili za nje, potem vsakdo lahko preceni te žrtve. Vendar, ko se gre za korist naše sv. vere in našega milega slovenskega ljudstva v Ameriki, zdi se nam, da nobena žrtev ni prevelika, noben trud pretežak. Vse smo žrtvovali z veseljem in navdušenjem.

Sicer smo bili neprijetno iznenadeni, ko smo šteli ude in videli, da nismo napredovali od prvega leta.

Kaj je uzrok temu?

Morda smo sami kaj uzrok. Vendar prepričani smo, da nam je jako veliko škodil neopravičen napad nekega duhovnika na nas radi lanske brošurice.

Kaj pa za naprej?

Srce nas žene dalje! Vidimo korist, vidimo potrebo takega podjetja, kakoršno je Zveza. In srce nas žene dalje, naprej — v tretje leto.

Toda ali bomo zmagali?

Prvo leto smo se tolažili, da bomo z drugim letnikom pokrili velikanski deficit. Sedaj je že drugi še večji deficit. Zadolžili smo se. Ali naj gremo še naprej — v svojo pogubo? In vendar bi ne odnehali radi!

Naj bode! Odločili smo se še za tretji letnik. Poskusimo še enkrat. Morda bode pa letos naše ljudstvo, kakor tudi naša slov. duhovščina spoznala, kako nesebično in kako PO-

ŽRTVOVALNO se trudimo! Morda se bodo letos katol. društva zavedla svoje dolžnosti, podpirati katoliški tisk! Morda bodo katol. možje letos spoznali, da je danes dolžnost VSAKEGA zavednega moža delati za razširjanje katol. tiska.

Zato pozivljamo in lepo prosimo v imenu dobre stvari, najprej vse čč. slovenske gg. po Ameriki, potem vse naše zastopnike, potem vse naše prijatelje, potem vse zavedne katol. Slovence, pojdimo za tretji letnik združeni na delo.

TAKOJ, TAKOJ sedaj začnimo nabirati nove člane takoj prosim da se po cerkvah in društvih priporoča Zvezo, takoj vsi zatsopniki na delo!

Ali bi se ne dalo za TRETJI letnik dobiti TRI tisoč naročnikov?

Da, vse se da doseči, treba samo volje, treba pomoči, treba navdušenja!

Tega pa prav lepo prosimo!

Za prihodnje leto smo odločili sledeči književni dar:

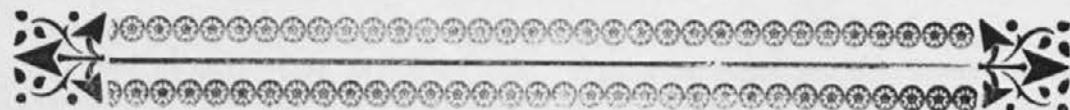
1. Koledar, Ave Maria,
2. Iz življenja 3. zvezek,
3. Slovenski oder. 2. zvezek,
4. Iz srca do srca. 3. zvezek.

Cena ostane ista \$1.10, samo poštnino moramo povišati. Tako mora plačati \$1.25, kdor se naroči sam, zastopniki naj pa pobirajo po \$1.20.

Toraj, rojaki, prijatelji, vsi na delo in sicer takoj za vezo Katoliških Slovencev! Če 5.000 naročnikov Ave Maria naroči tudi Zvezine knjige, kar za trdno pričakujemo za prihodnje leto, — lepo število nas bode in toliko lepše bodo knjige in zmagali smo!

ZVEZA KATOLIŠKIH SLOVENCEV.

—Kupujte War Savings Stamps!

DOPISI.

Cleveland, O. — Umrl je Anton Suhadolnik, mož poštenjak, kakoršnih imamo le malo. Anton Suhadolnik je brat našega vrlega dobrotnika, trgovca s črevlji na St. Clairu in član znane Suhadolnikove-Zakrajškovke rodovine iz Preserske župnije. Blagega moža, našega dolgoletnega zvestega naročnika priporočamo v molitev. N. v. m. p!

Johnstown, Pa. Dne 30. sepembra je padel na Francoskem bojišču Slovenec-vojak sergeant Frank A. Gabrenja. Smrt je našel v službi za domovino v noči 30. septembra. Bil je priden mladenič in zvest sin svojim starišem, kakor tudi ljubeči brat svojim sestram in bratcem. Dobri stariši so ga vzgojili v duhu svete vere. Dne 29. septembra je še pisal svojim starišem, da sta on in njegov tovariš Leo Arbaugh naredila "šendo iz desk" in potem je prišel katoliški duhovnik, kjer je bila sv. maša. Vojniki so opravili sv. izpoved in prejeli sv. obhajilo. Velika tolažba za verne stariše, da je ljubljani sin tik pred junaško smrtjo opravil svoje verske dolžnosti. Ob enem je pisal tudi dan pred smrtjo, da bo povišan v šaržo poročnika. Tega ni več doživel. Njegov brat služi v ameriški armadi na Francoskem kot korporeal. Vrli Gabrenjovi družini naše globoko solalje. Ob enem pa naj jih navdaja zavest, da je njih sin eden onih slavnih sinov slovenskih mater, ki so padli za — svobodo — sveta in Jugoslavije. Čislana Gabrenjeva družina je lahko ponosna na svojega sina — junaka!

Chicago, Ill. Preč. g. urednik: — Knjige Zvezke Kat. Slovencev so krasno in izvrstno delo. Brošurica "Od srca do srca" je tako izvrstna in podučljiva in tako resnična od začetka do konca, da bi je ne smelo manjkati ne le v katoliških, temveč v vsaki slovenski hiši v Ameriki.

Kako lepe so tudi igre v knjigi "Slovenski oder." "Iz življenja za življenje" je tudi zanimiva povest. Koledar za leto 1919 pa presega vse. Koliko je v njem lepih slik, mest in trgov iz naše mile nam Jugoslavije. Koliko krasnih povesti je v njem in drugega koristnega in zabavnega čtiva.

Knjige "Z. K. S." so jako poceni v primeri z bogato vsebino in izvrstnim delom. Slovenci, sezite po njih! Naprej za dobro čtivo! Pod-

pirajmo naša podjetja, katerih dela so plemenito podpirajmo dela teh, ki se v resnici žrtvujejo za narod, ki jim v resnici bijejo srca za nas. Prebudimo se in pogledjmo, kedo je naš in dela za nas!

S pristrčnim pozdravom **Antonija Amerza.**

Sheboygan, Wis. Knjige "Z. K. S." sem sprejel. Čast je za ameriške Slovence, da imamo tako dobre knjige. Prvi dan sem prebral "Več luči." Vsak, kdor jo bode bral, jo mora razumeti. Razumeti bo moral tudi delo in ljubezen do naroda.

Smrtna kosa žanje tukaj kar na veliko. Nagle smrti je umrl ml. Škof. Zapušča enega brata v vojaški službi in eno sestro. Drugi je Martin Zagorc, star 38 let. Zapušča žalujočo ženo in tri nedorastle otroke. Bil je dober katoličan in kolektor za cerkev. Spadal je k mlad. društvu in društvu Sv. Cirila in Metoda, K. S. K. J. Tretji je Frank Matevžič, star 32 let. Zapušča bolno soprogo. Bil je tudi vrli katoličan in cerkveni kolektor. Britko je pa zadela nesreča Hočevarjevo družino Joe Hočevar je umrl 21. oktobra in bil pokopan 23. Dne 25. okt. je pa umrla žena Magdalena in bila pokopana 26. okt. Zapuščata četvero otročičev, od katerih je starejši dopolnil 5 let in najmlajši je še le tri mesece star. 25. okt. je umrla vdova Antonija Rajk, stara 25 let. Zapušča troje otrok. Je še večje število bolnikov ki čakajo milosti božje. Za dobro pripravo na smrt se niti ne zmenijo. Usmili se nas o Gospod, ker tvoja roka nas je zadela.

Vaš poročevalec.

prav! Vaša knjiga "Več luči" "je zlata vredna." Ne z navadno leščerbo ali kravjo "laterno" ne, ampak z "1000.000 candle power" žarnico v zakrinkani obraz, tem našim čukom socializma. Tako je prav! Ne z nežno roko, ampak s krampom jim je treba iztrgati krinko z obraza. Dokaz sledi dokazu, ravno kot kladivo na trdo železo. Kdor še sledi tem sleparjem slovenskega naroda, ta mora biti slep na obadva očesa, kajti če bi samo le na enega malo videl, bi se jih odkrižal, in bi ga bilo do zadnje ure sram, da je bil kedaj njih mnenja. Jaz bi predlagal, da bi naše katoliške organizacije dale tiskati tisoče iztisov ter jih raz-

poslali na debelo po vseh slovenskih naselbinah, ter jih razdelili zastoj v vsako slovensko družino. To bi bila najhujša zaušnica hudiču, to bi bil najboljši misijon narodu. Vsak zaveden Slovec naj bi jo dal brati drugim, posebej onim, ki so nedolžne žrtve peklenskih zvižah in laži, fabriciranih v agenturi pekla, od Kondata do Kristana e tutti quanti. — Le tako naprej, gospod urednik, — pred tako lučjo se bodo ščurki ostudna nesnaga dobro urejene hiše — kmalu poskrili po vseh kotih, in si ne bodo več upali na dan. Ne bojte se, zavedni Slovenci smo za Vami, drugi bodo pa prišli, ali pa se popolnoma poizgubili. Živio!!!

Rev. P. Vencel Šolar, O.S.B.

Montaque, Mich. Pošiljam Vam naročnino za prihodnje leto. Ob času sv. misijona v Chicago, Ill. sem prvič videl list Ave Maria. Zelo se mi je priljubil in bi želel, da bi prihajal vsak dan, ob sobotah pa po dvakrat. S pozdravom! **Josep Utrosa.**

Brackenridge, Pa. V Gospodu zaspala je dne 7. otobra moja ljubljená soproga Marjeta, prevedena s svetimi zakramenti za umirajoče. Pogreb se je vršil dne 10. oktobra ob drugi uri popoldne. Zapušča mene, žalujočega soproga in otroke. Sinček Anton je star 7 let, Stanko — 10 mesecev, Hčerke: Terezika — 9 let, Marjetka 5 in Stefaniya 3 leta. Pokopali smo jo na katoliškem pokopališču v Tarenton, Pa. Bodi ji lahka tuja zemljica! **Anton Bavetz, soprog.**

Ely, Minn. V spomladi letošnjega leta nas je zelo razveselila novica, da se bodo naši otroci učili med počitnicami mile nam slovenščine. Kako z veseljem smo pozdravili to veselo vest! Žal da se nam naša želja ni izpolnila, dasi smo tako želeli, da bi naši otroci poleg angleščine tudi znali jezik svojih starišev. Nikogar nimamo, da bi našim željam ustregel.

Jos. J. Peshell.

V popožnb molitev priporočamo našo vrlo zastopnico gospo **Angelo Preglet v Gilbertu, Minn.,** ki je težko obolela. Upajoč na molitve naših vernih naročnikov, h katerim pridružnemo tudi mi svoje prošnje k usmiljeni Materi Mariji, naj bi vrla krščanska žena skoraj ozdravela in kakor doslej tudi v bodoče delovala za Boga in narod!

V molitev se priporoča tudi gospa F. Z. naša naročnica iz Gilberta, ki je tudi zelo bolna. Obema rojakinjama želi naše uredništvo skorajšnjega zdravja.

Dodson, Md. V molitev se priporoča vsem čitateljem A. M. naročnica Mrs. Mary Dekleva. (Sv. maše opravljene. Ured.)

Pittsburgh, Pa. Prosim, da mi dovolite malo prostora v nam priljubljenem listu A. M. Izpolniti moram sedaj svojo obljubo, ki sem jo storila v moji bolezni. Meseca majnika sem morala zapustiti svojega soproga in male o-

tročiče — zapustiti sem morala tudi mali majniški oltarček, ki sem ga naredila v čast Kraljici Majnika. Bilo je sredini maja meseca, ko sem zbolela in odpeljali so me v bolnišnico. Dvomili so vsi, če se povrnem živa domov. Jaz pa svojega zaupanja do nebeške matere Marije nisem izgubila. Obljubila sem javno zahvalo v listu A. M. če ozdravim in res — zdravje se mi je hipoma vračalo. Niso še mirili trije tedni, pa sem zopet imela veseli dan med svojimi malčekom doma. Zato se sedaj iz dna srca zahvalim naši nebeški Materi Mariji za dobljeno zdravje.

Potom lista A. M. se tudi zahvaljujem veleč. g. župniku J. Mertelnu, ki so me obiskali v moji bolezni na domu in potem v bolnišnici. Bog jim naj stotero poplača njih trud!

V naši župniji smo nameravali imeti 40 urno pobožnost od 18 — 20 oktobra. Vsljed epidemije je sedaj odložena za mesec december. Zelo žalostno je bilo zadnje nedeljo 20. okt., ko je bila cerkev zaprta in nismo mogli k sv. maši. K sklepu pozdravljam vse naročnike A. M. in sem Vam vdana naročnica **M. G.**

Barberton, Ohio. Iz naše naselbine imam poročati dvojce vrste rovice — žalostne in veše. Žalostne so, ker je več naših rojakov pobrala takozvana “Španska influenza.” Dne 17. oktobra je umrl g. Fr. Bertoncej. Naša naselbina ga bode zelo pogrešala. Bil je eden izmed onih, ki so prvi začeli društveno življenje med tukajšnjimi Slovenci. G. Fr. Bertoncej je bil vzor katoliškega moža in se ni bal kot tak nastopiti. Bil je eden izmed ustanoviteljev slovenske župnije v Barbertonu. Z njim smo izgubili vnetega delavca pri župniji in pri družvih. Bil je član dr. Sv. Jožefa šte. 110 — K. S. K. J. in dr. Sv. Martina J. K. J. Počivaj v miru dragi Frank!

Vesela vest iz Barbertona pa je, da smo dobili od Rev. A. Mlinarja zagotovilo, da pridejo k nam za duhovnega pastirja. Isto so nam potrdili tudi od škofijstva v Clevelandu. Toraj vendar enkrat dobimo zopet duhovnika, katerega tako zelo potrebujemo. Veseli nas tudi, da imamo ravno v naši naselbini tako lepo število naročnikov na knjige Zveze K. Slovencev. Skrbeli bomo, da jih bo drugo leto še več. S pomočjo božjo in bodočega našega g. župnika in vernih katoliških mož bomo skušali narediti našo naselbino eno prvih zavednih slovenskih naselbin v Ameriki.

Anton Okolis.

East Helena, Mont. Pošiljam Vam naročnino na list A. M., ki se nam jako dopade, kajti marsikaj lepega nas uči, posebno nas matere. Tukajšnji g. župnik Rev. Hitoff so se preselili in smo dobili novega gospoda. Španska influenza tudi tukaj ne prizanaša. Odtrgala je iz naše srede marsikaterega rojaka. Tudi povsod priljubljenemu mladeniču Johnu Skladany ni prizanesla. V cvetu mladosti 25 let je umrl. Bil je vrl mladenič in poštenega značaja.

Liberty bonde smo tudi pri nas kupili. Sto-

rimo, kar največ moremo. Pri nas imamo od vsakega po enega za \$50.00. Ako jih bo treba, še desetkrat kupiti in če bomo kaj zaslužili, kupili jih bomo še desetkrat. Iz srca radi damo, samo da bodo prej premagane nemške zverine, ki tako rogovilijo po celem svetu.

Spoštovani pozdrav od

Mrs. Maggie Bukowatz.

Iz Lorain, Ohio, smo dobili protest zaradi dopisa iz tamkajšnje naselbine. Sicer pa ni še tako hudo, kakor bi kdo mislil. Na zadnjem pikniku niso imeli čistega dohodka, kakor je bilo poročarčar \$202.98 — temveč za — \$200.00 več, toraj skupno \$402.98. Toraj sedaj tiskovno pomoto z velikim veseljem popravimo. Še marsikje — tudi v New Yorku bi si takih piknikov želeli. Čast Lorajncanon!

Dolgo je že, dragi otroci, od kar smo se zadnjič pogovorili na našem "cornerju." Živimo v velikih in resnih časih. Toliko je novega vsaki dan, da komaj tem novicam sledimo.

Vendar, otroci, pogrešam vas in dolg čas mi je po vas. Ali je vam kaj po meni, vašemu stričku?

Kako sem bil vesel lansko leto, ko sem se smel vsak mesec malo pogovoriti z vami.

Kaj pa, o vojski kaj čitate? Gotovo čitate, kako se naši "boys" dobro držijo "over there"? Kaj ne to so vam junaki! Škoda, da ste premladi, gotovo tudi vas mika iti tja? Kaj ne?

Vendar pa vem, da ne držite rok križem. Ali ste kaj pridno pomagali pri "fourth liberty loan"?

Kaj pa War Savings Stamps? Ali ste jih že kaj veliko nakupili?

Da, o vsem tem sem prepričan, da ste vsi "victory boys" in "victory girls" in da ste šli vsi "over the top."

Vendar še na nekaj vas moram opozoriti. Čujte.

General Foch — vsi ste že čuli o njem — kaj ne — je pisal kardinalu Gibonsu v Baltimore Md. Pa veste, kaj je rekel?

Da, čujte, kaj veliki francoski general in zmagalec Nemških Hun-ov prosi.

Še to vam moram povedati, da je general Foch dober katolik, da gre skoraj vsak teden k sv. obhajilu.

General Foch toraj piše: "Za svoje vpehe in zmage se moram precej zahvaliti katoliškemu otrokom celega sveta. Čul sem, da so hodili za me pogosto k sv. obhajilu. O, kako sem jim hvaležen! Prosim jih, naj še naprej pridno hodijo da še pridneje kakor do sedaj, da bode hitreje zmaga naša."

Otroci, ali niso to lepe besede tako velikega generala?

Kdo je toraj premagal "hune"?

Vi, otroci! Vaša sv. obhajila, pravi general, so mu pomagala.

Zato, otroci, ali ne boste spolnili kar vas prosi še za naprej?

Otroci, vsi v "trenches"! Vsi pogosto k sv. obhajilu za generala Foch-a in naše "boys over there!"